

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 października 2024 r. bez udziału stron
zażalenia L.G. skazanego z art. 178a § 1 i 4 k.k.,
na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu
Okręgowego w Poznaniu z dnia 19 sierpnia 2024 r. o odmowie przyjęcia kasacji od
wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II K
811/22,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

WB.

W dniu 16 sierpnia 2024 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęło pismo procesowe zatytułowane „kasacja” od wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II K 811/22, wniesione osobiście przez skazanego L.G.. Zarządzeniem z dnia 19 sierpnia 2024 r. Przewodniczący Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Poznaniu na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia tej kasacji. Stwierdził, że stosownie do treści art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie sądowe. Niniejsza kasacja nie mogła zostać przyjęta, gdyż jest niedopuszczalna z mocy ustawy, skoro nie toczyło się postępowanie odwoławcze, a zatem brak jest orzeczenia, co do którego można wnosić nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Na zarządzenie to skazany złożył zażalenie, w którym podniósł, że nie mógł zaskarżyć wyroku Sądu Rejonowego, gdyż przebywał za granicą. Stwierdził, że jego pismo winno być rozpoznane przez Sąd Najwyższy jako kasacja.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić rzecz podstawową, a mianowicie fakt, że w niniejszej sprawie zapadł jedynie wyrok Sądu pierwszej instancji - Sądu Rejonowego w Trzciance. Wyrok ten nie został skutecznie zaskarżony, a więc w sprawie nie istnieje wyrok sądu odwoławczego, który ewentualnie podlegałby zaskarżeniu w drodze kasacji. Złożone w sprawie pismo procesowe pod nazwą „kasacja”, nie spełnia żadnych wymogów formalnych przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego dla tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, co wykazano trafnie i rzeczowo w zaskarżonym zarządzeniu.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego cel stanowi eliminacja z obiegu prawnego orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi uchybieniami, mogącymi wywrzeć wpływ na treść orzeczenia. Skuteczny zarzut kasacyjny musi więc wskazywać na naruszenie znaczącej rangi, nie może zaś stanowić polemiki z niesatysfakcjonującym strony rozstrzygnięciem sądu drugiej instancji. Z uwagi na wyjątkowy charakter kasacji, strona może ją wnieść jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 14 stycznia 2021 r., IV KK 438/20, LEX nr 3106214; 17 października 2018 r., II KK 58/18, LEX nr 2590745*). Przepis art. 519 k.p.k. ustanawia regułę dopuszczalności wniesienia przez stronę kasacji od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, co w zaskarżonym zarządzeniu wprost wskazano. Możliwość ta odnosi się do kategorii orzeczeń, które przyjmują formę wyroku, są wydawane przez sąd odwoławczy i posiadają dwa powiązane ze sobą atrybuty, mianowicie są prawomocne i kończą postępowanie. Niedopuszczalne jest bezpośrednie atakowanie w kasacji orzeczenia sądu pierwszej instancji, a także kwestionowanie poczynionych na tym etapie ustaleń faktycznych. Oznacza to, że rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., musi być dotknięte orzeczenie wymienione w art. 519

k.p.k., a nie wyrok sądu pierwszej instancji. Innymi słowy, na mocy wymienionego przepisu kasacja nie przysługuje od prawomocnych wyroków sądu pierwszej instancji.

Sens językowy art. 519 k.p.k. jest jasny i nie budzi wątpliwości, zaś jego interpretacja jest powszechnie akceptowana zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie sądowym (*por. Kodeks postępowania karnego. Tom III, pod red. P. Hofmańskiego, Warszawa 2012, str. 204 – 205; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 października 2011 r., III KZ 67/11, LEX Nr 1044043; z dnia 7 stycznia 2010 r., WZ 55/09, OSNKW – R 2010, z. 1, poz. 15*).

Z treści art. 526 § 2 k.p.k. wynika, że jeżeli kasacja nie pochodzi od prokuratora, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata, radcę prawnego albo radcę Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawowe wymaganie sporządzenia i podpisania kasacji przez adwokata (radcę prawnego) oznacza, że adwokat (radca prawny) musi być autorem skargi kasacyjnej. Nie spełnia go zatem ani podpisanie przez adwokata skargi sporządzonej przez samą stronę, ani wyrażona przez adwokata w odrębnym piśmie akceptacja takiej skargi, ani też odwołanie się przez adwokata do treści własnoręcznego pisma strony.

W zaistniałej sytuacji skazany może więc wystąpić do Prokuratora Generalnego lub do Rzecznika Praw Obywatelskich z podaniem o wniesienie na jego rzecz kasacji od przedmiotowego wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance.

Zatem zaskarżone zarządzenie jako odpowiadające obowiązującym przepisom prawnym należało utrzymać w mocy.

WB.

[ał]